

Warszawa, 20.12.2024 r.

Stanowisko

Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN na temat Rozporządzenia Ministra Nauki w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych.

Komitet Nauk Pedagogicznych i Jego Komisja ds. polityki naukowej i szkolnictwa wyższego KNP PAN sformułowała stanowisko w sprawie projektu Rozporządzenia Ministra Nauki w *sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych*.

Procedura łącząca dwa etapy ewaluacji (ocena na podstawie wartości wskaźników wpływu oraz ocena ekspercka), choć długotrwała, jest naszym zdaniem właściwa. Nasze wątpliwości budzą szczegółowe rozwiązania i zapisy:

1) chociaż w przesłanym dokumencie OSR – ROZP_MN w punkcie 2. znajduje się zapis mówiący o tym, że cele polityki naukowej państwa obejmują „w szczególności poprawę jakości prowadzonych badań naukowych i ich widoczności dla środowiska naukowego”, to jednak tekst projektu Rozporządzenia nie precyzuje celów polityki naukowej państwa, których realizacja ma być głównym kryterium uwzględnianym w ocenie wydawnictw i czasopism naukowych;

2) zgadzamy się ze stwierdzeniem, że „Wykaz wydawnictw oraz wykaz czasopism są jednymi z ważniejszych instrumentów polityki naukowej państwa, gdyż wpływają na kształtowanie wzorów publikacyjnych (...)” (OSR – ROZP_MN, pkt. 2), jednak pozostawienie dotychczasowych skal punktowych dla wydawnictw (80 lub 200 punktów) i czasopism (od 20 do 200 punktów) utrzymuje dysproporcję w punktacji przyznawanej publikacjom w postaci monografii lub artykułu naukowego. Proponowane w Rozporządzeniu rozwiązanie będzie promowało, jak dotychczas, stopniowe odchodzenie od publikowania w formie monografii na rzecz publikowania większej liczby tekstów w formach krótszych (tj. artykułów naukowych). Taki kierunek polityki naukowej państwa nie sprzyja zapowiadanej poprawie „jakości prowadzonych badań naukowych i ich widoczności dla środowiska naukowego”, zwłaszcza w naukach społecznych i humanistycznych, w których to dziedzinach szczególnie cenione są i nadal powinny być monografie naukowe;

3) jednoznacznie (wysoko) określone warunki wejścia do puli ocenianych czasopism - obecność w międzynarodowych bazach lub/i udział w programie „Wsparcie dla czasopism” przedłużają okres publikowania artykułów w nowo powstałych czasopismach za 5 punktów, co w rezultacie utrudnia lub wręcz uniemożliwia ich rozwój. Program „Wsparcie dla

czasopism” nie jest bowiem ogłaszany co roku, a spełnienie kryteriów indeksowania w międzynarodowych bazach, nawet z tej poszerzonej listy, zajmie dużo więcej czasu niż wcześniej określone dwa lata, po których można było poddać nowo powstałe czasopismo ocenie. Warto wobec tego stanu rzeczy zwrócić uwagę na uwzględnienie innych kryteriów, które umożliwią poddanie ocenie takie właśnie czasopisma;

4) Rozporządzenie poszerza listę baz, jednak z naszego punktu widzenia warto również dodać do niej następujące: CEJSH - The Central European Journal of Social Sciences and Humanities i CEEOL - Central and Eastern European Online Library;

5) w § 15. 1. określono kryteria oraz skale oceny czasopism przez zespół ekspercki. Jednak zupełnie nie jest jasne, dlaczego dla poszczególnych kryteriów przewiduje się tak różne i tak rozpięte skale (0-25, 0-20, 0-15, 0-5);

6) nasze wątpliwości budzi warunek posiadania przez czasopismo międzynarodowej renomy, który ogranicza możliwości rozwoju tych czasopism, które z wielu względów (np. merytorycznych) nie mają szans na uzyskanie takiej renomy, a mają szczególne znaczenie dla rozwoju danej dyscypliny i uznanie wśród badaczy danej dyscypliny;

7) zwracamy uwagę, że w Rozporządzeniu nie przewidziano procedury odwoławczej od oceny KEN; nie przewidziano także procedury w przypadku konieczności/potrzeby zmiany w zakresie przypisania czasopisma do dyscypliny naukowej.